

Radio Sandelssin Joulukonsertti veteraanien kunniaksi (2016)

1) En etsi valtaa loistoa, Jorma Hynninen

Sävel: Jean Sibelius

Sanat: Sakari Topelius

2) Me käymme Joulun viettohon, Joel Hallikainen

Sävel: Martti Turunen

Sanat: Mauno Isola

3) Näin sydämeeni Joulun teen, Arja Koriseva

Sävel: Kassu Halonen

Sanat: Vexi Salmi

4) Jouluksi kotiin - Ave maria, Diandra tai Johanna Kurkela, Jarkko Ahola

Sävel: ?

Sanat: Perinteinen katollinen rukous

5) Sylvian Joululaulu !, Karl Collan

Sävel: Karl Collan

Sanat: Zacharias Topelius

6) Varpunen Joulu aamuna, Timo Turunen (https://www.youtube.com/watch?v=53P6S_Vxv8c)

Sävel: Otto Kotilainen

Sanat: Zacharias Topelius

7) Tuikkikaa oi Joulun tähtöset, Sulo Saarits

Sos.: P. J. Hannikainen

Sanat: Elsa Koponen

8) Enkeli taivaan, Talvisota tai Kaija Koo

Sävel: Johann Sebastian Bach

Sanat: Martin Luther

9) Konsta Jylhän joululaulu ? Mauno Kuusisto

Sävel:

Sanat:

10) Veteraanin iltahuuto, Lauri Tikka

Sävel: Kalervo Hämäläinen

Sanat: Kalervo Hämäläinen

11) Minä katson tätä maata, Jukka Kuoppamäki

Sävel: Jukka Kuoppamäki

Sanat: Jukka Kuoppamäki

12. Joulumaa, Katri Helena

Sävel: Katri Helena

Sanat: Juha Vainio

13) Oi jouluyö, Pertti Hietanen

Sävel: Adolphe Adam

Sanat: Placide Cappeau

14) Kodin kynttilät, Harmony sisters

Sävel: J.Lyons-S.C.Hart

Sanat: U. Hurmerinta, sovitus G. de Godzinsky

15) Täällä Pohjan tähden alla, Tapio Rauatavaara

Sävel: Suomalainen kansansävelmä

Sanat: Jaakko Juteni

16) Arkihuolesi kaikki heitä, Kim Borg

Sävel: Leevi Madetoja

Sanat: Alpo Noponen

17) Öinen hautausmaa, Jari Sillanpää

Sävel: Kassu Halonen

Sanat: Vexi Salmi

18) Isänmaa, Souvarit

Sävel: V.P. Lintula

Sanat: Pertti Mäenpää

Kodin kynttilät, Harmony sisters

Sävel: J.Lyons-S.C.Hart

Sanat: U. Hurmerinta, sovitus G. de Godzinsky

Varalle laulut ja virret:**Tule Joulukultainen, Suvi Teräsniiska**

Sävel: Aarno Raninen

Sanat: Seppo Mattila

Tulkoon Joulukultainen, Pekka Simojoki

Sävel: Pekka Simojoki

Sanat: Pekka Simojoki

Nyt seisahdun sun seimelles

Sävel: Wolfgang Dachstein

Sanat: Paul Gerhardt

Joulun rauhaa, Joel Hallikainen

Sävel: John Lennon & Yoko Ono 1971, suomenkieliset sanat Juha Vainio & Jukka Virtanen

Sanat:

Jukka Kuoppamäki

- On hanget korkeat nietokset

- Joulukultainen on tullut

- Sylvian Joululaulu

- Me käymme Joulun viettohon

Veteraanin Joulukultainen, Esko Rahkonen

Sävel:

Sanat:

Rhema Marvanne (s. 15.9.2002) jäi orvoksi. Äiti kuoli 8.11.2008 vasta 36-vuotiaana munuaissarjasyöpään. Lapsi, mutta on kaunis ääni.

O Holy Night - Incredible child singer 7 yrs old - plz "Share"

<https://www.youtube.com/watch?v=fhcZ6b2FSsk>

"Rhema" https://www.youtube.com/watch?v=BM22C67_qrs

Veteraanikonserтин toivelistan ovat laatineet Ylä-Savossa toimivien veteraani- ja maanpuolustusjärjestöjen puheenjohtajat sekä lisälmen Rukajärvi-keskus.

Joulukonsertti veteraanien kunniaksi (2016) laulujen taustaa

(http://kauneimmatjoululaulut.fi/kj_fi/sivut/joululaulut/laulujen_taustat/ sekä wikipedia)

1) En etsi valtaa, loistoa

Sibeliuksen sävellystuotannossa joululauluilla on erityisasema, sillä ne on sijoitettu hänen sävellysluettelossaan opusnumeroon yksi. Viisi joululaulua op. 1-sarjan tunnetuin laulu on "En etsi valtaa, loistoa". Sen tekstin on kirjoittanut Sakari Topelius ja se on julkaistu vuonna 1887 Jul-Qvällen-lehden kannessa. Sibeliuksen säveltämänä se ilmestyi vuonna 1909 Sampo-lehdessä. Runon suomentajaa ei tänäkään päivänä tiedetä. On mahdollista, että suomennoksen olisi tehnyt Topeliuksen tyttärenpoika Mikael Nyberg. Sibelius sävelsi joululaulun pian sen jälkeen, kun hän vuonna 1904 oli muuttanut Järvenpään Ainolaan. Kun joululauluja tavallisesti säesti säveltäjämestari itse, asettui tätä laulua säestämään aina rouva Aino Sibelius. (Reijo Pajamo).

2) Me käymme joulun viettohon

Laulun kirjoittaja Mauno Isola (1889-1945) toimi maanviljelijänä Hausjärvellä. Hän harrasti runoutta ja musiikkia laulaen mm. helsinkiläisessä mieskuorossa Laulu-Miehet. Kun kuoronjohtajaksi tuli v. 1933 maisteri Martti Turunen, näytti Isola hänelle kirjoittamia joulurunoja. Niistä Turunen sävelsi yhden "Me käymme joulun viettohon" v. 1934. Runon lähtökohtana lienee ollut ajatus Jeesuksen, joulun lapsen, orpoudessa, keskellä syntymäpäivänsä materialistista markkinatouhua. Vaikka runo on kirjoitettu 1930-luvun pulavuosina, siinä heijastuu voimakkaana jo joulun maallistuminen. Joulun sanoma, Jeesus-lapsen syntymä, jää usein huomaamatta (Laps' hankeen hukkuu, unhoittuu"). (Reijo Pajamo)

3) Sydämeeni joulun teen

Kassu Halonen ja Vexi Salmi ovat kirjoittaneet menestyskappaleita iskelmälaulajille, mm. Kirkalle. Laulujen tunnelmat ovat liikkuneet laajalla alalla. Tämän tunnelmallisen joululaulun ovat levyttäneet mm. Vesa-Matti Loiri (1988) ja Arja Koriseva (1991). (Suuri Toivelaulukirja – Joululauluja)

4) Jouluksi kotiin - Ave maria

Ave Maria (lat. *Iloitse, Maria*) (myös "**Enkelin tervehdys**" ja "**Terve Maria**") on perinteinen katolinen rukous, tarkemmin ottaen esirukous(pyyntö), jonka alkuosa muodostuu enkelin tervehdyksestä Neitsyt Marialle ja Elisabetin huudahduksesta heidän kohdatessaan.

Rukous koostuu kahdesta osasta ("Terve Maria..." ja "Pyhä Maria). Ensimmäinen osa on täysin raamatullinen ja kuuluu universaaliin kristinuskoon, niin protestanteille, ortodokseille kuin katolisillekin. Ortodoksit rukoilevat rukouksen ensimmäistä osaa mutta heillä on siitä oma versio ja ortodokseille on tätä rukousta suosituimpia mariaanisia rukouksia. Martti Luther suositteli ensimmäisen osan, eli Marian tervehtimisen rukoilua merkinä Marian kunnioituksesta ja omistautumisesta taivaan kuningattarelle.

5) Sylvian joululaulu

Yleisradio järjesti 1960-luvulla kuuntelijoiden kesken kilpailun siitä, mikä on kaunein joululaulu Suomessa. Voittajaksi selviytyi "Sylvian joululaulu", jonka on kirjoittanut Sakari Topelius ja säveltänyt iisalmelainen kulttuurin monitoimimies Karl Collan (1828-1871). Sakari Topeliuksen laajaan runotuotantoon kuuluu mm. kolme Sylvian laulua, joista nro 1

“Sylvian joululaulu” on Martti Korpilahden suomentamana tullut tutuksi laajoille piireille. Vuonna 1854 ilmestyi runokokoelman Ljungblommor kolmas osa. Kokoelman 9. runo on nimeltään “Sylvias hälsning från Sicilien” ja Topelius on päivännyt sen 24.12.1853. Topeliuksen Sylvia-laulut syntyivät vuosina 1852-55, jolloin hän oli tukevasti Suomen kamaralla eikä suinkaan etelässä, Sisilian auringon alla. Topeliukselle nuo vuodet olivat raskaita ja hän koetti hukuttaa surunsa runoihin, joissa hän käsitteli luonnonaiheita. Vapaus oli Topeliukselle hyvin läheinen ja rakas asia. Monissa Sakari Topeliuksen runoissa esiintyvä Sylvia kuuluu kerttusiin. Laulussa on aito kuvaus muuttolintujen maailmasta, mutta se voidaan myös ymmärtää symbolisesti. Häkkiin sidottu lintu on Suomi, joka on vangittuna suureen tsaarin valtakuntaan mutta saa silti elää itsenäistä (autonomista) elämää. Jouluna se voi yhtyä riemulauluun ja unohtaa murheet. Collanin säveltämä “Sylvian joululaulu” säilyi kauan aikaa lähinnä yksinlauluna. Collan oli pienten laulujen taitaja, synnynnäinen melodikko, joka koko elämänsä ajan pysyi tyyliin uskollisena. Tiedot kirjasta Taas kaikki kauniit muistot (toim. Reijo Pajamo)

6) Varpunen jouluaamuna

Otto Kotilainen (1868-1936) tunnetaan musiikkipiireissä lähinnä yksin- ja kuorolaulujen säveltäjänä.

“Heinäveden Otto Suuri” valitsi itselleen aluksi hyvin porvarillisen ammatin. Hän valmistui kansakoulunopettajaksi, mutta myöhemmin opiskeli Helsingin Musiikkiopistossa opettajinaan mm. Martin Wegelius ja Jean Sibelius. Sakari Topelius menetti yhden tyttäristään ja molemmat poikansa aivan pieninä. Pojista nuorempi, Rafael, kuoli isän syliin ollessaan vasta vuoden ikäinen. Tämä pienokaisen yllättävä poismeno on esiintynyt Topeliuksen muutamassa runossa. Näin on myös runossa “Varpunen jouluaamuna”. Suomennoksessa puhutaan “veljestä, joka tuli taivahasta”. Ruotsinkielisessä alkutekstissä vastaava kohta kuuluu: “Jag är din lilla bror, som dog bort i våras”. Sakari Topelius kirjoitti runon 1859. Se julkaistiin samana vuonna ruotsinkielisen EOS-lehden joulunumerossa. (Reijo Pajamo)

7) Tuikkikaa oi Joulun tähtöset

8) Enkeli taivaan,

Martti Lutherin jouluvirsi **Enkeli taivaan** syntyi kaiketi jouluksi 1534; seuraavana vuonna se painettiin Wittenbergin virsikirjaan. Alkuperäisenä virressä on 15 säkeistöä, ja se oli tarkoitettu lasten seimikuvaelmaksi, jollaisia siihen aikaan harrastettiin. Säkeistöt 1-5 (=Luuk. 2:10-12) laulaa enkeli, sitten lapset laulavat paimenten sanat (6. säk., Luuk. 2:15), ja säkeistöissä 7-14 he astuvat yksitellen seimen ääreen puhutellen Jeesus-lastat. Virsi päättyy Jumalan ylistykseen.

Luther sepitti virren alkuaan toiseen, yleisesti tuttuun kansansävelmään. Virrelle sittemmin vakiintunut sävelmä ilmestyi ensi kerran 1539 Valentin Schumannin kokoelmassa **Geistliche Lieder**. Saksan virsikirjojen merkinnän mukaan sävelmän on Luther itse luonut, mikä onkin hyvin todennäköistä. (Ote Tauno Väinölän taustatiedoista)

9) Konsta Jylhän joululaulu

10) Veteraanin iltahuuto on opettajana ja säveltäjänä toimineen Kalervo Hämäläisen 1980-luvun loppupuolella säveltämä ja sanoittama laulu, josta on tullut yksi Suomen tunnetuimmista veteraanilauluista. Se on äänitetty ensimmäisen kerran vuonna 1991. Myöhemmin Veteraanin iltahuudon ovat levyttäneet muun muassa Korsuorkesteri ja Kaartin soittokunta.

11) Minä katson tätä maata

12. Joulumaa,

13) Oi jouluyö

14) Kodin kynttilät,

Suomessa "When It's Lamp Lighting Time in the Valley" tunnetaan Usko Hurmerinnan sanoittamana versiona "Kodin kynttilät" (version alkuperäinen nimi on "Kynttilöiden syttyessä"). Hurmerinnan sanoittama versio on hengeltään alkuperäissanoituksen kaltainen. Laulun kertoja kaipaa menneeseen aikaan, lapsuuskotiinsa. Alkuperäisversiossa kertojan henkilöhistoria yksilöidään tarkemmin kuin suomalaisessa versiossa: "She knows not the deeds I have done. But I'll change all my ways and go see her / For she knows not the crime that I've done. But I'll change all my ways and I'll meet her". Myös maantiede laaksoineen ("When it's lamp lighting time in the valley then in dreams I go back to my home") on jätetty pois suomalaisversiosta, jossa vanhuuteensa ehtinyt mies tai nainen laulaa kynttilöistä, kodin lämmöstä ja illan rauhasta: "Illan rauha kun syliin maan sulkee, varjot puistojen kun hämärtäy --- Nyt oon vanha ja ikkunan luona istun katsellen yön tähtihin".

"Kodin kynttilät" levytti ensimmäisen kerran Reino Armio vuonna 1936. Harmony Sistersin 1942 levyttämänä "Kodin kynttilöistä" tuli jopa legendaarinen, ja se oli eräs suomalaisten rintamasotilaiden toivotuimmista sävelteoksista. Harmony Sistersin esittämän version sovitti George de Godzinsky.

15) Täällä Pohjan tähden alla,

16) Arkihuolesi kaikki heitä,

Laulun kirjoittaja, Alpo Noponen, syntyi Rantasalmella 10.12.1862, valmistui opettajaksi Sortavalan seminaarista, toimi opettajana ensin Mäntyharjulla ja vuodesta 1894 Helsingissä. Noponen oli monipuolinen kirjallisuusmies, joka runojen lisäksi kirjoitti näytelmiä, novelleja sekä oppikirjoja. Hän toimitti myös Valistuksen Lastenlehteä ja Joulupukki -lehteä. Alpo Noponen kuoli Helsingissä 21.2.1927 (64-vuotiaana). "Arkihuolesi kaikki heitä"-laulun Noponen kirjoitti kesäasunnollaan Inkoon Mäntylässä kesällä 1916. Se julkaistiin samana vuonna Joulupukki-lehdessä. Laulun ensimmäinen säkeistö käsittelee jouluun valmistautumista, toinen säkeistö joulun sanomaa ja merkitystä. Laulun on säveltänyt Leevi Madetoja.

16) Öinen hautausmaa,

17) Isänmaa

Tule Joulu Kultainen

Tulkoon Joulu,

Laulun kirjoittaja ja säveltäjä, Kemissä syntynyt Pekka Simojoki (1958-) tunnetaan monipuolisena muusikkona, messujen ja monien hengellisten laulujen säveltäjänä. Pekka Simojoki vietti osan lapsuus- ja nuoruusvuosistaan Namibiassa, missä hänen vanhempansa toimivat lähetystyössä vuosina 1963-1974. Ensimmäiset sävellyksensä hän teki jo 13-vuotiaana. Simojoesta tuli 'julkkis' vuonna 1981, jolloin kantaesitettiin hänen säveltämänsä Afrikkalainen gospelmessu, jota voidaan pitää eräänlaisena tapauksena suomalaisessa kirkkomusiikissa. Afrikkalainen gospelmessu synnytti uudenlaisen liturgisen liikkeen, joka sai vastakaikua etenkin nuorison keskuudessa.

Seuraava merkkipaalu Simojoen sävellystuotannossa oli Suomen Lähetysseuran 125-vuotisjuhlille 1984 sävelletty musikaali Liekit. Sitä seurasi Meidän messu (1985), josta kaksi laulua, Siunauslaulu ja Saarnalaulu, otettiin vuoden 1986 virsikirjaan. Myöhemmistä sävellyksistä mainittakoon Hiljaisuuden messu, Opiskelijamessu, Nuotiomessu, Pyhiinvaeltajan messu, gospelatorio Suola, sekä musiikinäytelmät Huuto ajasta, Huhu ja Europaeus.

Monet Simojoen sävellykset ovat syntyneet Anna-Mari Kaskisen runoihin. Heidän yhteistyön tuloksena on syntynyt laaja joukko lauluja, joista monet lukeutuvat edelleenkin hengellisen musiikin 10 kärjessä –joukkoon. Simojoki on tehnyt myös laajoja esiintymiskiertueita perustamiensa yhtyeiden ja musiikkiryhmien (Alabasteri, Jakaranda, Exit ja EtCetera) kanssa.

1980-luvulla sävelletyllä Tulkoon joulu-laululla on erityisasema Pekka Simojoen sävellystuotannossa siksi, että hän on kirjoittanut myös laulun tekstin. Simojoesta tuntui, että vaikka joulusta oli jo kaikki sanottu ja kirjoitettu, niin paluu lapsuuden joulumaisemaan synnytti kuitenkin uuden tekstisisällön. Laulu on tekijänsä mukaan ajatusten virta, eräänlainen sukellus lapsuusvuosien jouluihin, kuva siitä, mitä lauluntekijä haluaisi jouluna tehdä. Tulkoon joulu-laulun voittokulku alkoi kun se julkaistiin Kauneimmat Joululaulut – tapahtuman yhteislauluvihkossa ja nuoren seurakunnan veisukirjassa. Simojoen sävelmä on yksi viime vuosien kauneimpia joululauluja, jota esitetään paljon myös yksinlauluna. (Reijo Pajamo: Joululaulujen kertomaa)

Nyt seisahdun sun seimelles

Joulun rauhaa,

Toivelistan kaikkiin sävellyksiin ei ehditty etisiä tietoja.